

STKS:n Uuden teknologian työryhmä
ja Chat GPT 3.5

Tekoälyretki tekoälyn silmin

STKS:n Uuden teknologian työryhmä järjesti webinaarin tekoälystä kirjastossa 23.5.2023. Keväinen löytöretki tekoälyyn -webinaari keräsi runsaasti kiinnostusta, ja sen myötä työryhmä sai kerättyä runsaasti näkemyksiä tekoälyn mahdollisuuksista ja haasteista.

Webinaarin ohjelmassa katsottiin aluksi taaksepäin ja pohdittiin tekoälyn kehitysvaiheita. Sen jälkeen luotiin kuvaa siitä, mitä tekoäly on, mitä käsitteitä ja terminologiaa se pitää sisällään, ja edettiin kohti käytäntöä esimerkkien avulla. Iltapäivällä mietittiin tekoälyn roolia kirjastotyön tukiälynä ja yritettiin katsoa tulevaisuuteen. Lopuksi Oulun yliopiston tohtoriopiskelija Yucong Lao käsitteli tekoälyn asettamia haasteita ja odotuksia esitelmässään *Dealing with information in the age of generative AI: challenges and prospects*.

Rakensimme tämän artikkelin kielimallisovellus ChatGPT:n avulla osallistujien palautteista ja webinaaritehtävistä. Emme kuitenkaan julkaise alkuperäisiä palautetekstejä tai webinaarin osallistujien kirjoittamia tekstejä sellaisenaan, vaan vain kehotteet ja tekoälyn antaman lopputuloksen. Tältä tämä työmme näytti.

Ensimmäinen kehotteemme oli ChatGPT:lle: ”Kirjoita lyhyt yhteenveto webinaarin palautteesta”. (Tässä kohtaa annoimme tekoälylle osallistujien avopalautteet.)

Näin ChatGPT palautteen muotoili:

STKS:n Uuden teknologian työryhmä

Kirjoita lyhyt yhteenveto webinaarin palautteesta.

Chat GPT 3.5

Webinaari sai pääosin positiivista palautetta. Osallistujat pitivät toiminnallisuudesta ja työpajojen hyvistä sisällöistä. Ryhmäkeskustelut saivat kiitosta ja niiden ajoitus päivän aikana oli sopiva. Aihevalinta koettiin onnistuneeksi, sillä seminaari oli suosittu. Osallistujat pitivät erityisesti eri tekoälyohjelmien esittelystä ja työkalujen sekä sovellusten hyödyllisistä esittelyistä. Palautteessa mainittiin myös hyödylliset linkit ja toimivat työskentelytavat.

Joitakin kehitysehdotuksia ja toiveita esitettiin. Yksi osallistuja toivoi kokeiltavan eri alustaa ääniongelmien vuoksi. Lisäksi osallistujat toivoivat yhteisen hiekkalaatikon perustamista, jossa voisi jakaa tietoa ja kokemuksia eri työkalujen testauksista ja hyvistä käytännöistä. Eräs osallistuja ehdotti, että keynote-osuuden voisi korvata keskustelulla. Lisäksi toivottiin laajempaa näkökulmaa aiheeseen ja enemmän käytäntöä. Ryhmätyöskentelyyn kaivattiin enemmän aikaa.

Yhteenvetona voidaan todeta, että webinaari sai positiivista palautetta monipuolisista ja mielenkiintoisista aiheista, hyvistä esityksistä sekä toimivasta rytmitetystä ohjelmasta. Osallistujat kokivat saaneensa hyödyllistä ja ajankohtaista tietoa, vaikka osa aiheista oli jo entuudestaan tuntemattomia. Palautteessa esitettiin myös kehitysideoita ja toiveita, kuten eri alustan kokeilemistä ääniongelmien ratkaisemiseksi ja yhteisen hiekkalaatikon perustamista tiedon jakamiseksi.

Seuraavaksi annoimme ChatGPT:lle pohdittavaksi webinaarin aikana verkko-työskentelyalustalle syötettyjä näkemyksiä siitä, miten kirjastot voisivat pilata tekoälyasiansa. Alla olevasta esimerkistä olemme poistaneet osallistujien kirjoittamat tekstit, jotka olivat käytännössä post-it-lapuille kirjoitettuja irrallisia avainsanoja tai käsitteitä.

Toinen kehoitteemme ChatGPT:lle: ”Seuraavassa on lueteltu webinaarin osallistujien näkemyksiä siitä, miten kirjastot voivat pilata tekoälyasiansa. Kirjoita siitä lyhyt tiivistelmä otsikolla ”Tulevaisuuden sössiminen” (Tässä kohtaa annoimme tekoälylle osallistujien tekstit.) Näin ChatGPT asian muotoili:

STKS:n Uuden teknologian työryhmä

Tulevaisuuden sössiminen: Miten kirjastot voivat pilata tekoälyasiansa?

Chat GPT 3.5

Webinaarin osallistujat nostivat esiin useita tapoja, joilla kirjastot voivat pilata tekoälyasiansa. Ensinnäkin, tekemättä mitään ja ajattelella, että tekoäly ei kuulu kirjastoille, voi johtaa ongelmalliseen tilanteeseen. Lisäksi pää pensaaseen laittaminen ja eristäytyminen opetuksesta ja tutkimuksesta voi estää kehityksen.

Toinen tapa pilata tekoälyasiansa on luottaa siihen, että joku muu hoitaa asian. Tämä voi johtaa passiivisuuteen ja tilanteen hallinnan menettämiseen. Osallistujat huomauttivat myös, että ihmiskontaktin täydellinen katoaminen voi olla haitallista.

Lisäksi mainostaminen uusista välineistä kritiikittä ja seuraamatta, mitä muualla tapahtuu, voivat johtaa epäonnistumisiin. On tärkeää, että kirjastot pysyvät ajan tasalla ja ottavat huomioon alan kehityksen.

Yhteenvetona voidaan todeta, että tulevaisuuden sössimisen riski liittyy passiivisuuteen, eristäytymiseen, luottamukseen muiden hoitavan asian ja huolimattomaan tiedon seurantaan. Kirjastot tarvitsevat aktiivista ja tiedostavaa otetta tekoälyyn liittyvissä asioissa, jotta ne voivat hyödyntää teknologiaa tehokkaasti ja välttää mahdolliset sudenkuopat.

Tämän jälkeen pyysimme ChatGPT:ltä samanlaisen kuvauksen sössimisen vastatoimista, jälleen webinaarin osallistujien verkkoalustalle syöttämien lappusten sisältöjen perusteella.

Kolmas kehoitteemme ChatGPT:lle:”Jatka artikkelin kirjoittamista tekemällä yhteenveto vastatoimista, joilla kirjastot pysyvät mukana tekoälyn kehityksessä alla olevien vastausten mukaan.” (Tässä kohtaa annoimme tekoälylle osallistujien tekstit.) Näin ChatGPT asian muotoili:

STKS:n Uuden teknologian työryhmä

Jatka artikkelin kirjoittamista tekemällä yhteenveto vastatoimista, joilla kirjastot pysyvät mukana tekoälyn kehityksessä alla olevien vastausten mukaan.

Chat GPT 3.5

Kirjastot voivat pysyä mukana tekoälyn kehityksessä toteuttamalla useita vastatoimia, kuten osallistumalla keskusteluihin, ennakkoluulottomasti kokeilemalla sovelluksia ja edistämällä realistisia ja eettisiä tapoja käyttää tekoälyä. Yliopistoissa eettiset toimikunnat voivat tarjota suuntaviivoja ja toimintaohjeita tekoälyn hyödyntämiseen. Avoimien algoritmien käyttöä kannattaa myös edistää.

Yhteistyö tutkijoiden ja opettajien kanssa on tärkeää, jotta kirjastot voivat hyödyntää alan uusinta tutkimustietoa ja kehitystä. Viestimällä aiheesta kirjastot voivat nostaa tietoisuutta tekoälyn merkityksestä ja sen vaikutuksista. On myös olennaista seurata tekoälyn kehitystä ja pysyä ajan tasalla alan uusimmista trendeistä ja innovaatioista.

Samalla on tärkeää ymmärtää, että tekoäly ei korvaa täysin ihmisen panosta. Kirjastojen on tärkeää kouluttaa henkilökuntaa tekoälyn liittyvissä asioissa ja varmistaa, että heillä on tarvittavat tiedot ja taidot hyödyntää tekoälyä tehokkaasti.

Webinaarin osallistujat pitivät tilaisuutta hyvänä askeleena oikeaan suuntaan ja korostivat tarvetta ketteryyteen ja tulevaisuuden luomiseen. On tärkeää kestää keskeneräisyyttä ja olla aktiivinen tekoälyn kehityksen seuraamisessa ja hyödyntämisessä.

Yhteenvetona voidaan todeta, että kirjastot voivat pysyä mukana tekoälyn kehityksessä osallistumalla, kokeilemalla, edistämällä eettisiä käytäntöjä, viestimällä, seuraamalla kehitystä ja kouluttamalla henkilökuntaa. Näiden vastatoimien avulla kirjastot voivat hyödyntää tekoälyä tehokkaasti ja luoda tulevaisuutta, jossa teknologia on eettisesti kestävä ja ihmisten tarpeita palvelevaa.

Lopuksi päätimme teettää ChatGPT:llä tämän artikkelin sisällön edellisten kehoitteiden ja tekoälyn tuottamien edellisten vastausten perusteella. Viimeinen kehoitteemme ChatGPT:lle: ”Yhdistä edellä mainitut yhdeksi, sujuvaksi artikkeliksi kirjastojen uhkakuvista ja vastatoimista vastausten perusteella.”

STKS:n Uuden teknologian työryhmä

Yhdistä edellä mainitut yhdeksi, sujuvaksi artikkeliksi kirjastojen uhkakuvista ja vastatoimista vastausten perusteella.

Chat GPT 3.5

Kirjastojen haasteet ja vastatoimet tekoälyn aikakaudella

Kirjastot kohtaavat uusia haasteita ja mahdollisuuksia tekoälyn aikakaudella. Osallistujat eräässä webinaarissa kertoivat näkemyksiään siitä, miten kirjastot voivat pilata tekoölyasiansa. Näiden huolenaiheiden vastapainoksi keskustelussa nousi myös esiin lukuisia vastatoimia, joiden avulla kirjastot voivat pysyä mukana tekoälyn kehityksessä ja hyödyntää sitä tehokkaasti.

Yksi uhkakuva liittyy passiivisuuteen. Jos kirjastot eivät tee mitään tekoälyn suhteen, ne jäävät jälkeen kehityksestä ja menettävät mahdollisuuden hyödyntää teknologian tarjoamia etuja. Tämän välttämiseksi kirjastojen on oltava ennakkoluulottomia ja valmiita kokeilemaan erilaisia tekoölysovelluksia ja -ratkaisuja. Käytännön kokeilujen avulla kirjastot voivat oppia ja kehittää realistisia ja eettisiä tapoja hyödyntää tekoölyä.

Toinen uhkakuva on eristäytyminen opetuksesta ja tutkimuksesta. Kirjastojen on tärkeää tehdä tiivistä yhteistyötä tutkijoiden ja opettajien kanssa, jotta ne voivat hyödyntää uusinta tutkimustietoa ja kehitystä. Yhteistyön avulla kirjastot voivat luoda innovatiivisia tekoölyratkaisuja, jotka vastaavat käyttäjien tarpeisiin.

Avoim kommunikaatio ja tiedon jakaminen ovat myös olennaisia vastatoimia. Kirjastojen tulee viestiä aktiivisesti tekoöly aiheesta ja nostaa tietoisuutta sen merkityksestä ja vaikutuksista. Lisäksi kirjastojen on tärkeää seurata tekoälyn kehitystä ja pysyä ajan tasalla alan trendeistä ja innovaatioista. Näin ne voivat varmistaa, että ne ovat ajan hermolla ja voivat hyödyntää uusinta teknologiaa.

Samalla on tärkeää ymmärtää, että tekoöly ei korvaa täysin ihmisen panosta. Kirjastojen on koulutettava henkilökuntaa tekoölyyn liittyvissä asioissa ja varmistettava, että heillä on tarvittavat tiedot ja taidot hyödyntää tekoölyä tehokkaasti. Kirjastojen tulisi myös edistää avoimia algoritmeja ja eettisiä käytäntöjä tekoälyn hyödyntämisessä.

Webinaarin osallistujat pitivät tilaisuutta askeleena oikeaan suuntaan ja korostivat tarvetta ketteryyteen ja tulevaisuuden luomiseen. Kirjastojen on kestävä keskenkäisyttä ja mentävä aktiivisesti luomaan tulevaisuutta tekoälyn avulla.

Yhteenvetona voidaan todeta, että kirjastot kohtaavat haasteita tekoälyn aikakaudella, mutta myös lukuisia vastatoimia on esitetty. Ennakkoluulottomien kokeilujen, yhteistyön tutkijoiden ja opettajien kanssa, avoimen kommunikaation, tiedon jakamisen, koulutuksen ja eettisten käytäntöjen avulla kirjastot voivat pysyä mukana tekoälyn kehityksessä. Näin ne voivat hyödyntää tekoälyä tehokkaasti ja luoda tulevaisuuden, jossa teknologia palvelee ihmisten tarpeita eettisesti kestäväällä tavalla.

Miltä tämä tekoälyn tuottama teksti tuntuu? Erottaisiko, että me ihmiset emme ole sitä kirjoittaneet, vaan toimineet koneenkäyttäjinä? Herättikö teksti sisäisen luddiittisi vai ryntätkö verkkoon itse kokeilemaan? Muista olla kuitenkin sössimättä. 🖱️

Lähteet:

OpenAI. (2023). ChatGPT (August 3 version) [Laaja kielimalli].
<https://chat.openai.com/chat>

Default (GPT-3.5)

Kuinka voin viitata tekemääsi tekstiin artikkelissa?

Voit viitata tekemääsi tekstiin artikkelissa käyttämällä erilaisia viittaustapoja riippuen siitä, kuinka tärkeää tekstisi on artikkelin kannalta ja kuinka haluat sen tuoda esille. Tässä muutamia tapoja viitata tekemääsi tekstiin artikkelissa:

1. **Suora lainaus:** Voit lainata suoraan omia sanojasi ja liittää ne lainausmerkkeihin artikkelissasi. Tämä on hyvä tapa, jos haluat tuoda esiin tietyn kohdan tai lauseen omasta tekstistäsi.
 Esimerkki: "Kuten aiemmin kirjoitin GPT-3.5-arkkitehtuurista, se on kehittynyt tekoälymalli."
2. **Epäsuora lainaus tai parafraasi:** Voit myös käyttää epäsuoria lainauksia tai parafraaseerata omia sanojasi, mutta ilmoittaa silti, että kyseessä on sinun aiemmin kirjoittamasi teksti.
 Esimerkki: Kuten aiemmin mainitsin, GPT-3.5 on edistynyt tekoälymalli, joka on saavuttanut huomattavaa huomiota.
3. **Viittaus ja lähde:** Voit lisätä viittauksen omasta tekstistäsi samalla tavalla kuin viittaisit muihin lähteisiin artikkelissa. Voit käyttää jalkapohjia tai sijoittaa viittauksen tekstin sisään lauseeseen.
 Esimerkki jalkapohjassa: [1] GPT-3.5: Enemmän tietoa tässä aiemmassa artikkelissa.
 Esimerkki tekstissä: "Kuten olen aiemmin kirjoittanut [1], GPT-3.5 on merkittävä tekoälymalli."
4. **Selittävä viittaus:** Jos haluat selittää, että aiempi teksti on omaasi, voit käyttää lyhyt 🔄 Regenerate

➤

Free Research Preview. ChatGPT may produce inaccurate information about people, places, or facts. [ChatGPT August 3 Version](#)

Esimerkki ChatGPT-käyttöliittymässä annetusta kehoitteesta ja vastauksesta (lue teksti tarkkaan, löydä hallusinaatio).